

Landskap: Skåne Upptecknat av: Spensberg
Härad: Bara Adress: Lund
Socken: Genarp (Häckeberg) Berättat av: Shagr. N. Jönsson
Uppteckningsår: 1936 Född år 1865 i Genarp

Uppteckningen rör fiske m m. i Häckeberg syn.

Släckebergsjön, som fått sitt namn efter fiskerommis-
egendomen, Släckebergs, som på närmaste ägo är en Wrangel
vnn. Blekmen och som ännu är ägare till fiskerätten i
sjön. Till skillnad från förut, då fisket sköttes av
någon av gårdens eget folk ex. Petrus Svensson, ^{en del om ärenden} han
återgått i lön, eller del engisk i lön som en lönförmån
utom viss antal sackar utbåde ex. spanna med sin potatis
och att han utfride vissa dagoreken till gården. Utom
fisket så arbetade han även vid mejeriet. Egentligen
finns två sjöar vid Släckebergs, en större, som ligger
invid Skogsröd och en mindre, vordeliga del, som
ligger vid Skottel och går fram till Långsgräns. Sjöarna
sjön genomflytes av Stige å, som upprinner några kilo-
meter dälban. Närmast å förbättes efter paragrafen
genom sjön genom trene slussar, av vilken utmed
flöt endast genom den minsta, där det fauss två
ålskär, en större och en mindre, medan den andra

Oalade alla avlångningar och den tredje slussen.
 Vatten användes att driva turbinen med. Närligande
 bäcken ledningsröret flöt dessa vatten genom samma
 och sedan det gått igenom en stor ång, gjorde än
 en bage och flöt sedan vidare såhär till öster genom
 Genarp och Boarp och Knästorp. Under en del av
 sitt lopp utgjorde den häradsgräns mellan Toena
 och Bona härads. På sträckningen mellan sjön och
 sedan ett stycke genom Genarps sambälle ägdes marken
 av Håche bergs. På denna del av och av fjärdväggen
 är fribehallen ärendet och av Håche bergs ägdes fjärd.
 Men sedan är det prinsten jordägare, som har bestämmt
 utmed and, som är ha fjärdväggen i denna, dock
 med undantag av ett stycke, där Oppelagårds
 ägare sträcker sig utmed and, där fjärdväggen tillhör
 dess ägare. Som regel gäller ju att den som äger
 jorden, är även ägare till vattnet, som flyter genom

genom hans ägare. Särskilt äro ägarfästheten.
 Det har dock dröjt att "bortlockas" folk eller folk från
 Hådevara har kommit om såväl gärd intress i denna mark
 ägarens fästhet. Som det oftast var mycket lön folk,
 som ej hade något arbete att erbjuda sig för utan som
 för hidsfästheten skulle begär sig ut på lands byggena för
 att fiska med sin egenla fästhet. Enkla metoder
 som oftast utgjordes av en lång fästhet, på vilken
 man fäst en snöre, en 5-6 m. lång och på denna
 satt en enkel fisk, och som ibland eller oftast slungade
 hela dagen, särskilt med sitt fisk, och som då de
 skulle förflytta sig utmed ån, ofta gjorde stora ohägn
 genom att trampa ned säden eller gräs, som väte
 utmed ån, var dessa mycket illa sedda och fridagarna
 om ibland hände det, att de blevo bortlockade.
 Det anmärkningsvärt för oss dessa nöjesfästheten alldeles.
 Särskilt berörde det händelser om på att dessa fästet

meniskades, varigen intressat för fihel orten, för att
skulle ha meddelat förtänna.

Redan förut är omnämnd, att det finnes tre slussar
vid Håcheberg. Jag vill här framhålla, att det
är endast den minsta slussen, som är stängd med
en ålåst. För öfrigt är hela slussen oöverbryggad av
en välbehörande anordning. Sedan på andra sidan vägen
flyter vatten genom en väderlund och välbehörande anord-
ning. Utmed sjön så vid oöverbryggade påmer det, har
man först övert utmed dess framida fästspilab en fens-
fura brida, som går en 12-15 Fens ner och sedan sträcker
härifrån smala jämspälor eller jämsgaller med till botnen
denna stora kista var två alnar lång. Sjöns botnen ut-
gördes av en kläda, på vilken yttersta denna spjälas
där och som lämnade ett mycket litet mellanrum
för ålen att komma igenom. Sjöns rännan från
kistan var en 15 alnar lång. Om framman det det

var tillräckligt smid vatten och det alltså stod långt, fanns
där ej något vatten men om vintern, då vattenet ej
nånn stund stod mycket, fanns då vatten.

Den andra skissen, som gemenligt hade man med Göt-
skissen, var ej alldeles avstängd. Den tredje användes
från så mycket. På den ena av dessa fanns i några ställen
en vattenytan en åttanåttan, som var 4te fot lång, 4te fot
samt en 12 alnar lång. Själva avstängningsanordningen
bestod här långt gående en femens fem bänder, som spikats
på ett stomme av 3 tums tjocka bjälkar, ställda så att
de yttersta voro inpassade i själva den uppmärskade väggen
utmed äms kanten, medan två, en på varje sida utspärre
1/2 aln utifrån. Sedan hade ovanpå denna stomme lagts
en likadan bjälke, som utan en liknande på mitten
håvbjörde som någon slags fristandsanordning, or
de apparatständer bjälkarna, som stötte sig till på
alnar ovanför övre kanten på väggen. Framför denna

Om anordning fanns enkla stater, bestående av endast
en tens byåker, ungefär parallellt med de båda rinner byåkarna
endast på några tens ord. Detta bestod av två långa gärdar
och två korta gärdar och ena. Något nedanför mellan
byåkarna satt ett rind-ågel med två metall (järn) spetsar
en bit i hålet i byåkarna. På detta satt två st. tjocka
järnklubbar. Av denna anordning fram gill tydligt att
frukt hade ören fennits en kätting med vilken man
kunde segra den då upprät och nedåt flytt bura bräd
anordning. Men själv kan jag ej erinra mig detta, Vist
ena sidan färes dock förflutande mellan näst sista
och sista byåken en rörlig anordning med spjälkar
som gav med till botten av en mindre ålströmma.
På bakvidan sitta som stod en ganska kraftig i tens
flyktartig fura lätte, som gick sin rikt av frisedd med
en stor järn klack. Dessa är de enda fasta av-
hängningar man har här i Håkebergs.

Skrutan har man ioliga eller flyttvare fiskredskap.
 Som sadana vill jag framhålla de honnor eller ryssor,
 som man hade. På min tid där jag hvarbjörde vid
 gårdar fanns där en fiskare, som gemenligen kallades
 Petter fiskare. Han hade fisker på sin stak. Han
 hade åtskilliga sadana både större och mindre. En
 sadan har en främre del, som vanligen kallas stak.
 Bakom denna sitter sedan ett rött antal bagar, vanl.
 5, 6 eller 7 men ibland färre, men 3. På dessa är
 sedan nätet spänt, som samtidsvis håller det utbrett.
 Den främsta var minst, endast 5-6 farn i omkrets
 och sedan ökades storleken på bagarna med ett eller
 ett par farn. Den sista bagen var störst och kallades
 därför storbag. Den omkrets växade på 15-25
 farn och mera. Den var här flak rendertill
 men jag har även sett sadana, som är renda
 på under sidan. Frysor fanns efter den storleken

ett eller två enlöjor. I senare fall utgick det
frista eller fränsta då frän stuten om var fastad vid
8 bagen, medan det andra var fastadt vid sista
bagen om sedan gick balubt till nägra av de meller-
sta bagarna. Bagarna sitta på ett orland frän var-
andra på en alm, kortare i fränne och längre i den
brutsta delen, särskilt mellan närlästa och sista bagen.
De vore gjorda av 12 trändigt gärr nr. 12, i stuten
hade man gjöre gärr 12 trändigt nr. 9. Den fränst
nämnde fiskeren gjorde vore den av natte-
vare. Man hade sadarna med finare om gjöre
gärr. De frän tog man småfisk med.
Vid sista bagen eller yttre bagen vore fastade en
eller två almar. I bland vore dessa ganska
korta endast några almar men på de större
vore de en 10-12 almar.

När man nu skulle sätta ut dessa ryggja

så kunde man sätta dem på djup eller grund
 satten, och till slut placerade man dem i vassen.
 Vid utsättandet fäste man en stake vid vardera
 ämmen och en vid straten eller rättare man drog
 en garnöglor och varje stake, såvgenom man fr-
 säkade sig om att den stod stadigt. Man fick
 i denna botten åt, gäddor, abborre och braken, om
 möt. Numera är ja fästet ej så givande men för
 bek jag att "Petter" kunde få rätt så mycket
 i sina garn, ibland ända till 50 fåglar eller
 få ett par kilo eller mera, ibland mindre.

Dessutom hade man s. k. färggarn eller gäddgarn
 för att färga gäddor med. Dessa var dubbla
 så att det fanns till en inre finare och alls en
 yttre grovare garnrät. Dessa var en 10 alnar
 långa och ett par alnar breda. I nedre kanter
 sattes blykulor, som varo satta på sytens fästen.

på ett par tusen arland från varandra. På öfrsta
 kantfalten hade man fäst en slags barkbitas
 rand, kallades flödar, av något mycket lätt träslag
 som man ansåg att hällas nämligen uppnått. Den yttre delen
 av garnet bestod av 12 trådar bomullsgarn, medan
 garnet i den inre falten bestod av linsgarn. Anmärket
 med det dubbla garnet var att den färd kom in i
 de grova och sedan i del från och den snäpade den
 den seg.

Dessutom beaktade man krökan som åla och gäddströken.
 På de senare har man grövre och större krökan
 än på de förra. Sjätte enhet, ibland dubbel krökan
 var fäst med en lång lin, som var 25-40 alnar.
 Alla bestod av flera sammanflätade trådar.

På gäddkrökarna har man linan löpande på
 en tråblyha. Så föll den nappat, så gen
 den seg i väg varigenom den rullar upp snöskel

5186

11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

Men dessutom hade man s.k. älvarar. Dessa
bestod av en lång leia, ibland av hundra alnar,
som var öfvertäckta af 12 brädebjörns bomulls garn. I bland
knöt man ihop flera sådana leior. På varje leia
satt på en 3 alens armband en tass eller ett mindre
snöre, i vars ände var fäst en klock. Dessa
tassar var virade om leian. På så sätt kunde man
få flera hundra klockor på ett leiv. Man satte
dem dels på djupa ratten, på botten, så att man
hade såskulda tyngder för att hålla den kvar eller
i ratten ytan, då man hade ett särskild flöte.

I bland pluccade man även på gamla ratten i vassen.
Som bete använde man på älvarskarna näck
eller små fisk, ibland pargor, numera har man
musslor, som man satte på reben, på gädd-
skarna småfiske.

5186

12.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

En vintren, som ofkast var mycket kallare
än nu, fanns det ett dygn till. Man märkte då
huggen hud på isen och sedan släppte man ned
i hålet ett långt snöre med krok på och i bland
hade man fått några glattanordningar, så
att fisken blindades av det vita ohenet. Man lyfte
och drog och sedan uppr och ned och därigenom
fåtes fiskens ögon på detta, så att den djärvt
slukade kroken och sedan var det bara att hissa
upp den. På så sätt kunde man ha ganska
god fiskeolycka. Man kunde få åtminstone 1 kg, sär-
skilt är på ett ett par eller ett kg.

Jag har många gånger varit med och fiskat
men mesta tiden eller min huvudsakliga uppgift
var att ha tillsyn om skogen. Dessutom
var jag närvarande när de stora dierjakten
som ibland ärligen anordnades av gods herren.

5186

13

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Jag har varit skogsråttare i 23 år vid Stålsjöberga.
Det för tiden hade man g. o. d. stor lön. Jag hade
endast 100 kr. kontant om året och sedan 8
tunnor fäb. Dessutom hade jag ett par tunnland
jord, som jag fick bruka. Vidare hade jag en eller
ett par kor och några andra "krägg".

Jag kan erinra mig nu, att på 1850 fälts detta
fiskaren Per. Han var där ett kortare tid. Sedan
kom en man som hette Lars Bengtsson och
på min tid hette Jöns "Svensson" vanligen
kallad Jöns fiskare. Vi voro ungefär jämna ålders.
Han flyttade sedan till Kongsmarken, där han
bor i en liten stuga nedanför backen.

Jag kan erinra mig att det hände något
särskilt under den jakt jag var med om. I
högsta fjärras det mycket gott om olika
slags vilt, både hjortar, rådjur, hare, fasaner

Skane
Bara
Genays (Häckeborg)

5186

Andas G Sundberg
Ber Skogvakt. af Jämsö
Född 1865 i Genays

14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Mr. rätts. Jag har varit med om många drevjakter
som drevbart. Vi var en 20-25 stycken, som skulle
färdskild från fram drevet. Det fanns både små och
stora kallar. Man kunde då skjuta räv med en
vanlig hagelbrick, och baksladdare men för
man dem mestadels med sax. Men ibland kunde
det råka så illa att något av gårdens folk kunde
fastna i saken. I ny denna var ju vanligt mycket
svår dolda, så att man knappast kunde se dem.
Även hunden kunde fastna i saken. En gång
hände det, att en av gårdens stora gula hunder
kom i saken och ej kunde fört alla ankäng-
ningarna komna därifrån utan kom hem släpande
saken efter sig.

För i tiden fanns det även vinnar i skogarna.
De var gamla stora och var de mest förslagna.
En för, som jag helst mötte Balnar och

18 funn mellan väggspitsarna. När jag skulle kyta kunde jag ej komma nära den utan jag siktade på den på ett sätt stort oaktad i ett bräde. Jag gar den först en träen om sedan en till, innan den föll ned från brädet.

Om ägarna till Håckeborgs fjärra del en del historier. Säkunda gav del sägen, om att en ägare (godsherre) vid namn Hülger blev halskuggad i Köpenhamn på grund af frändskap med danska herramännen. Enligt en annan sägen, som äro gav ibland folket skulle det ^{inte} vara dene Hülger, som blev halskuggad utan en annan man som hette Ulvstend. Enligt historien skall en man vid namn Ulvstend under 1600 talet ha äf. Håckeborg. ^{kom} ~~kom~~ ^{han} blev halskuggad i Köpenhamn, föder sedan till Sverige. Om enligt sägens uppgift ad del nedgräsk

under kyrkogård: Genarps kyrka. Till bevis på
hans brottslöshet frände man honom beund-
baktunga och hästar till Kopparnäs. Det är
många år sedan. På den tiden fanns det både
dandekar och tygar här. Den 60-70 legga be-
gravna på Genarps kyrkogård.

I Stenke berg hade man även en vit fura.
Genligt sägnes berättades det om en fura Palla,
som körde ut med sitt spår i Fure-
sjön. Numera är igenlagd, och hon
kom aldrig igen. Hon ridade om Stenke berg
men det är flera år sedan.

Genare, hörde för 1720 under Håckeborgs älsoms
 Bräustorp. Men som då ägde Håckeborgs hette Flac.
 Han var dansk till börd. Han gifte sig med en
 av dötterna på gården, som hette Maria Sofia Rosen-
 Mantz Krabbe. Denne hade nu en son, som hette
 Holger Ulstrand. Uppgifterna om hans ställning
 är emellertid osäkra. Någon påstår, att det var hans
 bror som ej hans son, som andra vill göra gällande.
 Han kom bort på ett mycket olyckligt sätt. På
 denna tid fanns det små segelbåtar, som gick
 mellan Malmö och Köpenhamn. Han skulle nu
 resa till Köpenhamn i något angeläget ärende.
 Resan mellan Håckeborg och Malmö förutogs till
 häst. På vägen till Malmö dände ej något tråkigt,
 utan han kom lyckligt till och fortsatte sedan
 med båt till Köpenhamn. Sedan han utträtt
 sitt ärende, reste han tillbaka med båten till

Skolmör. Han hade sin skick skende på en guld.
Han föllade den om satte sig på den om sed
ut från skolmör på väg till Hålsjöbecken. Han hade
emellertid i huvudet mer än ett stycke utanför
staden, då han blev plötsligt ordfallen av röran.
Han hade följt vetenskap om att han medförde en
stor kassa. Även hade han sin bälte hängande
vid sidan med sig. Han sökte försvara sig med
sin bälte genom att kungöra vill omklinga sig. Men
då han var ensam och dängsom den stund att väja
sig i längden med röran, blev han till föl or-
manned, trots att han gjorde ett mycket kall
motstånd. Men iorade nu från honom kassa
kassa om sedan tog de bälten om högg huvudet
av honom. Sedan satte de honom upp ^{hög} på staden,
men den frimannen placerade de det obehag
huvudet orange kroppen. Sedan låt de bälten

gå hem till Hattbergens med hustrunden på. Den
 frikvarnen såg hästen komma gående på vägen
 på något ordentligt, tyckte hon, att det såg ut lite
 egendomligt, då hon ej kunde riktigt se sin
 ställning på hästen, varpå hon sade till några av
 tjänarna: "Han måste vara drucken eller är det något
 annat, som spelar honom." Det förhöll henne, som
 han på något egendomligt sätt skelade med
 ögonen. Den hästen med hustrunden kom närmare,
 såg hon närmare efter, vad som hade hänt
 om det kom till klack, om att hennes man
 blivit mördad på vägen om sånad. Sedan blev
 han begravd i Genayns kyrka. Man hade
 kroppen om hunden i en kista om ordnat den
 i den påskilda delen av kyrkan, som allmän
 kallas hustru begravning. Där ligger endast
 de kvinnan begravna, som en gång ägt

Stäckerbege. Sen en särskild legend tyder han antas
att denne Uppstånd blev efter sin döds be-
handling eller monord med någon särskild
sorts olja för att hindra att hans kropp skulle
för-mälmna. Det skulle minnas för Balsamering.
Han är den ende av herremännen, som har
blivit så behandlad, medan alla de efterföljande
begärts på vanligt sätt.

Efter honom kom dock en mycket ägare till Stäcker-
bege som hette Jacob Tage Silverhjörd. Hans
fru hette Maria Charlotta U. Hon var en dotter
till den förnämnde ägaren, och denne hans tröst.
Den båda makarna hade en fullständigt opul-
ent. De satt på de nästa andra fina
kvarter, som inrymdes, som spelade kort dagar
och nätter. Turen var växlade, till en bröjan
varon 3 om en sedemera följdes av en envis

och som det vid kortspel spelades med i bland
låg i instro, så förlorade hustrunden en massa
pengar, att han till sist blev alldeles utfattig.
Han måste sälja alla föregångarna han hade.
Lilla vedde omkring

Under Håsholmsåns lörda då stäm hundra godset
Genar, Gräntinge, som bestod av några samman-
gryttade bondgårdar. En del av dem kallades
Poppargårdarna. Sedan den stora Gräntinge och Poppa-
gårdarna tillhörde och bildade ett helt, gemensamt
kallat Poppelagård, benämnd efter den stora herra-
gården, som byggdes av en adlig man, som hette
Måne. Då gården av stora hundra gårdar finnes
en stor tofta, som anger, när och vem som lät
bygga denna. Efter Måne övertogs Poppelagård
av en annan adelsman, som hette Karl Fredrik
Bennet. Denne hade som vid namn Adolf

Benner. Efter honom övertogs gården av en
Wangel von Beckner. Men på grund av hans
slöseri med pengar, delvis även på grund av sitt
mycket utsvärande levande, så måste han lämna
gården utfattig, efter att ha intekterat den
Fru Norstena.

Karl Silverhjöld ej kunde klara sin ekonomi,
så att han vände sig till penningaffärer
i Malmö, därnäst kallades procentare, för
att erhålla lån. Pål slut var han så kuld-
satt om på kommen i dessa blev, att han
måste lämna Flähebergs som pant för
lån till en sådan procentare, som hade
 varit auditor. Denne var enligt sägen
gift med en naturlig dotter Fru Karl
XIV Johan. Själ var han mycket snäll
omdan hon var snäll och godbyrådd. Efter

honom övertogs Håshoberga av en från Poppelund
inflyttad man vid namn Wängel von Bielma,
som var mycket rik. Han hade först köpt
Hjyby och sedan fick han, då han gifte sig med
en af procenthans dotter, äfva Håshoberga.
På sist köpte han äfven Poppelgård af den
alfattige Bennek med en liten utbetal-
ning. Klunge nam hade tre söner. Den äldste
hette Valdemar, näst äldste Pörrnes och den yngste
Helmer. Af dem köpte Valdemar Hjyby af fadern
medan Pörrnes fick överta Håshoberga. Helmer
köpte Poppelgård och han fick dessutom af
fadern en kortant summa på 90.000 riksdaler.
Valdemar måste snart skuldsätta till
fadern genom uppräade penninglån och då han
ej kunde betala varken kapital eller ränta
så måste fadern köpa åter Hjyby. Han gifte

Sej sedan med en skogsväktare dotter på godset.
På en Värms hade varit fri att blanda sig
tills att han köpte Popplegård, nästan utan att
behöva betala, nämligen till fisk, mårle och
kan gå från gården, som då var intektsad
fri en halv miljon kr.

I Benarys fäuno del 11 gården. Från 1827
lägs alla "kuren" samlade runt kuren. ²
Det man all föder liggande "stygkym efter
stygkym". Men hade sina jirdbitar intill var-
andra, så att den ene hade ett stycke bra jird
bredt den andres goda jird och sedan samles
jird, bänades den ene stycke intill den andres. Men,
som fick samles jird, utvöll en större bit än den
som hade bättre jird. Några gröna märken mellan
jirdstycken hade man ej. Men hade ena rö-
dning utan ändå tjonna groparbildade skat
mellan jirdstyckena. Mellan smala jirdstycken
fanns det höga jirdvallar och äter andra
stengården. Jirdvallarna voro ett par alnar
höga och på dessa fanns brädplanteringar. Dessa
täcktes av chalm fak, som man ärtabben genom
att man stog ned täkten i jirden på $\frac{1}{2}$ alus

anstånd för valanden om sedan hade de långt barm
 ar rej, som de fackte med Mr band på med
 gultvänder "s.k. bärskäppar" som de hade stannat
 med i vallerne. Vinst^{vallen} kunde vara rätt till längs
 ibland en 500 alnar långt. Här följades damer
 om herrar, då det var rakant och ganska
 stigt, vare sig det var nalt eller dag, då
 det ju var ^{vatt} så skönt på vallerne.

Först är omnämnd, att alla husen lågo längs
 längs längan. Man kan säga, att de lågo i en
 kända, från n:1 till n:2 11. Till alla dessa
 lågo jord, som låg "stygelform efter stygelform"
 utan för "d.s.k. gatubredd". Vårn det fall
 detta namn, är omtän, förklarar emedan det
 låg vid byggnaden. Bland fanns det ej några
 "breds gator mellan ~~alla~~ husen utan endast bred

sandstigen. Ryndomief. är emellertid, att "gatu-
 huset" ej hade någon del i jorden, som de
 andra. Sen, som då ägde gatuhuset, var en "pott-
 magare", som öppnade lekställe åt barnen. På
 denna tid gagnades ej porten. Detta hus hade
 full skillnad från de andra husen i byggnad.
 Dessa hade endast chalmstak. Ryndomarna
 roade sig ibland med att kasta sten på tegel-
 pannorna. Detta var ett mycket omtypiskt nöje.
 Den stenen slog mot teglet, så hördes ett
 klirrande ljud. Detta kallas Genag. Nr. 12.
 Samtliga hus voro låga cerverängshus med
 chalmstak. På dessa utgjordes yttre väggarna
 av klinta cerverängar, som ruts på stengrund.
 I dessa väggar hade man ibland satt in trä-
 stäcker, som man sedan klinte lek på. Dessa
 kallade man för "väggstakar". Dessa användes

~~Den~~ Stod.

När man nu gick in i ett sådant hus, kom
man först till "förstuan". Denna var golad
stensatt med gråsten. Denna "förstua" var g. såväl
st., endast en fjärr alnar "fj" var de. När
man stängde "förstuedörr", var det alldeles mörkt.
Från "förstuan" kom man in i "vardagsstuan".
Här samlade sig allt folket. Denna var försedd
med bergs. Den var "3 grüne län" om 8-10
alnar bred. På ett "vardagsstuan" utgjordes en
trätensbänk. Innerväggen var muret med
kersten, som man gjorde ljus. Sedan putades man
den med bråk och kallade den. Över muret
hade man tre bjälkar träns över i taket från den
enra sidan till den andra. Avståndet mellan
dessa bjälkar var tre alnar eller som man
säger "ett 3 grüne". I bland kallade man

den lilla enhet för stuen. Mellan golvet om
takel var c:a $3\frac{1}{2}$ aln, istånd lägre. Men, som
var stor och viden, kunde ej stå upprätt utan
måste baka sig ned för björkarna i takel.
Sedan entell denna fanns ett rum, som vanligen
 kallades "materhus". Där om en hade ätit, var
man ut all maten dit. Den stod där på
bord och bänkar. Vad för tides hade man ej
skaffer. Lätt låg vid sidan av "stuen". Och
var mindre, endast två spårer långt och
c:a 3 alnar bredt. Och rum, som låg närmast
"stuen" på långsidan, kallades "sommarstuen".
Det var vanligen tre spårer långt om en
8-10 alnar bredt. Detta stod endast till
från, och det var främmande, som kom på
besök. Vanligen använde man det endast vid
högtidstulfällen, såsom vid brölloren till brudarna.

vid jul, då fockel var hos vandra på Calas.
På den andra tiden låg köket, vanligen
kallat "söscub". Golvet utgjordes av stengolv,
satt med gråsten. Som vask tjänstgjorde ränn-
stenar, så att vattnet lopp ut genom dörren
ut på fria gårdsterrassen. I mitten av rännstenarna
var två brunnar, som försedd med rännor i mitten.
För köket uppfördes ett litet hus, vanligen kallat
"hållstugan". Köket låg på vanligen utmed
gårdsterrassen. Uppfördes köket låg det även, där
"töserna" bodde. Med "töserna" menades pigorna.
Man hade till en bergsallén stengolv, sten-
satt med gråsten. Kallstugan var mindre än
de öfriga. Det var endast två öppna rum
och en liten källare. "Töserna" hade sina saker
i källaren, som stod här. I källaren hade sina namn
på dem ut. begynnelse bodde på för om eftermiddagen.

It hade varit de allrautom vackert målade med
blommor och annat, samt försedd med vackra
beslag. Vid friden hade pigorna ej någon lön
utan dessa erhöles belöning endast med småk
och lite kända om lite gilla till framför.
Varje pigga fick vanligen en eller två marker
gilla.

Vid friden hade man sina tapeter på
väggarna utan dessa var vanligen kallbragga.
Men stämok var dock vanligen vackert
målade med blommor och sådant. Det fanns
även många skönliga handmålar, som gick
fäst hos till hus. Utom sådant moter friden
brides fäst bibeln och fäst arbetes- borden på
älsan.

Även dessa, som lagat krig lyfka, hade
någon alla till många men på alla tiden

? Var?

Jag var dock ingen Sjösträvar. Hans uttan hemman
men ägde dem. Kvarn regulerade med stång
Chand för sina underlydande. Han hade
närvarande på husen från 8 till 11 och 12
var gästhuset, där byns pottmakare bodde.

Efter 1827 blev alla dess hus ner. Det frätogs
en utbyggnad av de varelsefulla lottarna, som förut
legat hopa gyltade och samlade i små bitar på
flera olika ställen. Stängningen skulle den ene
få all sin jord samlad på ett enda ställe,
vare sig den var samma eller bättre. Den som
hade samma jord fick förhållanden mer än
den som hade bättre. Ena Jonabonäs för-
tog sig en landmätare från Malmö, som
hette Easteus (antagligen fick sitt namn efter bröl-
laret). Han kallades också herren av Popplegård.

Om ännu äro utskottet för hustruerna. Vid mät-
ning förätkningen använde man sig av "lant-
mätarekedja" som var indelad i alnar om
fot. Sedan således de olika lottorna upp-
mätts och bestämts, så fick man bygga på
delarna stället, både boningshus och ullhus.

Genaf nr. 1 ligger vid kysten, närmast väster
om. Den ägdes vid skifet af en man, som hette
Kjell. Sedan man köpte del af Helmut Wrangel
sannas man blev utfattig, sådes del till
Anders Bengtsson. Senna af på 27 tunnland.
utmark af på 50 tunnland.

Genaf nr. 2 ägdes af en som hette Lars Jönsson.
Han sålde sin gård till Helmut Wrangel.
Den var 40 tunnland jord.

Genaps nr: 3 ägdes vid skiftet av en son till
Johanne Nilsson. När han dog, övertogs gården av
hans son Nils Nilsson. En efter honom var
hans brorson. Denne var en mycket duktig
konstruktör som satt mäst 8 gånger i fängelse
för stöld och andra brott etc. bedrägeri.

Genaps nr: 4 ägdes vid skiftet av Nils
Jönsson. När han dog, övertogs gården till
Poppelgård.

Genaps nr: 5. ägdes vid utbytet av Jöns
Simonsson. Han var näst med sin fader.
Efter honom övertogs det av en brorson, som
hette Karl Nilsson och efter dennes död,
övertogs det till Skatugården.